

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภาพ	ญ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฎ
สารบัญแผนภาพภาคผนวก	ฏ
สารบัญภาพภาคผนวก	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามวิจัย	7
วัตถุประสงค์การวิจัย	7
ขอบเขตการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
กรอบแนวคิดการวิจัย	11
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	14
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
กระบวนการคิด (Thinking)	15
การคิดอย่างมีวิจารณญาณ	21
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1	85
ผลการประเมินภายนอกกรอบสองของสมศ. (พ.ศ. 2549-2553)	88
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	92
ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบกระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณของ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1	92

หัวเรื่อง

หน้า

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาครูด้านกระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ	
โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	
ประถมศึกษาสามมหาสารคาม เขต 1	95
ระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการพัฒนาครูด้านกระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ	
โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	
ประถมศึกษาสามมหาสารคาม เขต 1	100
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	111
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบกระบวนการสอนคิด	
อย่างมีวิจารณญาณของครูประถมศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน	
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสามมหาสารคาม เขต 1	111
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาครู	
ด้านกระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสามมหาสารคาม เขต 1	114
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการพัฒนาครู	
ด้านกระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสามมหาสารคาม เขต 1	139
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	150
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	150
สรุปผลการวิจัย	150
อภิปรายผล	154
ข้อเสนอแนะ	158
บรรณานุกรม	161
ภาคผนวก	172
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ	173
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	176
บันทึกการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)	201

หัวเรื่อง	หน้า
ภาคผนวก ค การหาคุณภาพของเครื่องมือ	208
ภาคผนวก ง รูปแบบการพัฒนาครูด้านกระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1	217
ภาคผนวก จ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณของครูผู้สมัครใจ ร่วมกิจกรรมหลังการอบรม	256
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์	273
ภาคผนวก ช ภาพกิจกรรมการดำเนินงานวิจัย	282
ประวัติผู้วิจัย	291

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีที่นำไปสู่กระบวนการสอน	29
2 องค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	38
3 ผลการวิเคราะห์กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	50
4 แผนผังโครงสร้างแบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับครูประถมศึกษา	60
5 วิเคราะห์รูปแบบและขั้นตอนกระบวนการสอนเพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	73
6 ระดับปฐมวัย รวม 198 โรงเรียน	87
7 ระดับประถมศึกษา (การศึกษาระดับบังคับ) รวม 202 โรงเรียน	87
8 ผลการประเมิน การรับรองคุณภาพการศึกษาภาพรวมทั้งประเทศ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	88
9 ผลการประเมิน โรงเรียนที่มีมาตรฐานต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด (ระดับ 2.75) ภาพรวม ทั้งประเทศ จำแนกตามระดับการศึกษา	89
10 โรงเรียนที่มีมาตรฐานต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ระดับ 2.75) แยกตามระดับการศึกษา	90
11 มาตรฐานของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตอำเภอเมืองที่ไม่ได้รับรองคุณภาพ	91
12 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล	108
13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถามครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของ กระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ	113
14 ผลการวิเคราะห์การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาครู ด้านกระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ	135
15 เปรียบเทียบค่าสถิติพื้นฐานของการทดสอบของผู้เข้ารับการอบรมก่อน และหลังการอบรม	140
16 เปรียบเทียบร้อยละของคะแนนหลังการอบรมกับเกณฑ์	140
17 ผลการสังเกตพฤติกรรมครูผู้เข้ารับการอบรมขณะร่วมกิจกรรม	141
18 ผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	144
19 สรุปผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด อย่างมีวิจารณญาณ	147
20 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดการอบรม	148

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	13
2 ตัวอย่างการสร้างแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking)	56
3 ระบบการสร้างหรือจัดระบบ	63
4 รูปแบบการสอนกระบวนการคิดดี/ไอ (D/I Instruction Thinking Model)	71
5 ร่างรูปแบบการพัฒนาครูด้านกระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ	77
6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	81
7 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	110
8 ผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบกระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของครูประถมศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก	112
9 ผลการศึกษาเอกสารและสอบถามครูเกี่ยวกับองค์ประกอบกระบวนการสอนคิด อย่างมีวิจารณญาณของครูประถมศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก	114
10 ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาครูด้านกระบวนการสอนคิด อย่างมีวิจารณญาณจากการสัมภาษณ์ครูและผู้บริหาร	128
11 ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาครูด้านกระบวนการสอนคิด อย่างมีวิจารณญาณจากการสนทนากลุ่มย่อย	132
12 ร่างรูปแบบการพัฒนาครูด้านกระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ	133
13 ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาครูด้านกระบวนการสอนคิด อย่างมีวิจารณญาณจากการตรวจสอบและยืนยันรูปแบบ	134
14 รูปแบบการพัฒนาครูด้านกระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	138

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
1 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ยื่นขึ้นรูปแบบ	174
2 รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	175
3 ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบสอบถามความคิดเห็น	209
4 ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบประเมินรูปแบบ	210
5 ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้	211
6 ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบประเมินความพึงพอใจ	212
7 ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบทดสอบก่อนและหลังการอบรม	213
8 ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบก่อน และหลังการอบรม	215
9 ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบสังเกตพฤติกรรม	216

สารบัญแผนภาพภาคผนวก

แผนภาพภาคผนวกที่	หน้า
1 องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาครูด้านกระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ ...	222
2 วิธีการพัฒนา	229

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญสภาพภาคผนวก

ภาพภาคผนวกที่	หน้า
1 สัมภาษณ์ครูผู้สอน	283
2 สัมภาษณ์ครูผู้สอน	283
3 สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน	284
4 สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน	284
5 ผู้วิจัยแนะนำผู้ร่วมสนทนา	285
6 ผู้ดำเนินการสนทนา รศ.ดร.ประภัสสร ปรีเอี่ยม	285
7 ผู้ดำเนินการสนทนา ดร.ธีระวัฒน์ เข็มแดง	286
8 ผู้ร่วมสนทนา	286
9 ผู้เข้าร่วมการอบรม	287
10 ดร.อชิปปรัชญ์ ทัดพิชญางกูร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ประธานในพิธีเปิดการอบรม	287
11 รองศาสตราจารย์ ดร.ประภัสสร ปรีเอี่ยม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ร่วมกิจกรรมการอบรม	288
12 ดร. ธีระวัฒน์ เข็มแดง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ร่วมกิจกรรมการอบรม	288
13 นายสำลี รักสุทธี ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านวังจาน โนนสำราญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 วิทยากรให้การอบรม	289
14 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธัญญา สังข์พันทามนท์ ผู้ช่วยคณะบดีฝ่ายวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยากรให้การอบรม	289
15 ดร. คาริน บุญพรมมา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเม่นใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 วิทยากรให้การอบรม	290
16 มอบวุฒิผู้ผ่านการอบรม	290